

סעודה בתוספת שו"ט ומגילה מפלג מנחה

אמור כג, לב

וענייתם את נפשותיכם בתשעה לחודש בערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם.

ברייתא יומא פא, ב

וענייתם את נפשותיכם בתשעה לחודש יכול יתחיל ויתענה בתשעה ת"ל בערב, אי בערב יכול משתחשך ת"ל בתשעה, הא כיצד מתחיל ומתענה מבעוד יום, מכאן שמוסיפין מחול על הקודש. ואין לי אלא בכניסתו ביציאתו מניין ת"ל מערב עד ערב. ואין לי אלא יוה"כ שבתות מניין ת"ל תשבתו, אין לי אלא שבתות ימים טובים מניין ת"ל שבתכם, הא כיצד כל מקום שנאמר שבות מוסיפין מחול על הקודש.

שוע"ר סי' קפח

יז היה אוכל בשבת ונמשכה סעודתו עד שחשיכה אפילו כמה שעות בלילה מזכיר של שבת בברכת המזון לפי שהכל הולך אחר התחלת הסעודה שאז חל עליו חיוב הזכרה מעין המאורע ולא נפקע ממנו חיוב זה ביציאת היום. והוא הדין לראש חודש חנוכה ופורים. ויש אומרים שבראש חודש חנוכה ופורים הואיל ואין בהם תוספת מחול על הקדש אינו מזכיר מעין המאורע אחר שיצא היום. ואין נוהגין כן.

שוע"ר סי' רסא

ד יש אומרים שמצות עשה מן התורה להוסיף מחול על הקדש באיסור עשיית מלאכה בכניסת שבתות ויו"ט וביציאתם.

שוע"ר סי' רסז

ג כשם שאמרו לענין תפלה כך אמרו לענין קידוש היום שיכול לקדש ולאכול מפלג המנחה ולמעלה אפילו אם לא התפלל ערבית עדיין ובאכילה זו שמבעוד יום יוצא ידי חובת סעודה אחת מג' סעודות שחייב לאכול בשבת (כיון שכבר קיבל עליו תוספת שבת נעשה אצלו כשבת עצמה לכל דבר) ויש מחמירים שימשיך סעודתו בלילה עצמו שיאכל כזית לפחות אחר צאת הכוכבים כדי שיקיים ג' סעודות בשבת עצמה דכיון שג' סעודות אלו למדום חכמים ממה שנאמר ג' פעמים היום אצל אכילת המן בשבת לפיכך צריך לאכול בעיצומה של יום ולא בתוספתו וטוב לחוש לדבריהם.

שוע"ר סי' תעב

ב ומכל מקום לא ימהר להתחיל הקידוש קודם שיהיה ודאי חשיכה אף על פי שבשאר ימים טובים יכול האדם להוסיף מחול על הקודש לקדש ולאכול מבעוד יום מכל מקום בפסח אינו יכול לעשות כן לפי שאכילת מצה הוקשה לאכילת פסח שנאמר על מצות ומרורים יאכלוהו ובפסח נאמר ואכלו את הבשר בלילה הזה בלילה ממש וכיון שאכילת מצה שהיא מן התורה אינו אלא בלילה לכן גם כל הארבע כוסות שתקנו חכמים אינו אלא בלילה בזמן הראוי לאכילת מצה שכל מה שתקנו חכמים כעין של תורה תקנו וכוס של קידוש הוא אחד מן הארבע כוסות לפיכך צריך בלילה ממש ולא במה שהוסיף מחול על הקודש.

שוע"ר סי' תצא

ג מי שנמשכה סעודתו במוצאי יום טוב האחרון של פסח עד לאחר צאת הכוכבים מותר לאכול חמץ בסעודה, אף שעדיין לא התפלל ערבית ולא הבדיל כלל, לפי שאיסור חמץ אינו תלוי בהבדלה כלל דכיון שחשכה הוא לילה לכל דבר וכבר הלכה ממנו קדושת יום טוב, ומה שאסור בעשיית מלאכה קודם ההבדלה אינו מחמת קדושת יום טוב אלא שהחכמים אסרוהו... (ואף להוסיף מחול על הקודש אין צריך, כי אם לענין שביתת יום טוב ממלאכה שזה נלמד ממה שכתוב תשבתו שבתכם...), אבל לענין שאר דברים התלויים בקדושת היום כגון מצות מקרא קודש עיין סימן תקכ"ט אין צריך להוסיף מחול על הקודש, וכל שכן לענין אכילת חמץ שאינו תלוי כלל בקדושת היום, שהרי אף בחולו של מועד אסור לאכול חמץ.

שוע"ר סי' תרח

א מצות עשה מן התורה להוסיף מן החול על הקודש בין בעינוי בין באיסור מלאכה.

שו"ע סי' תרצה

א סעודת פורים שעשאה בלילה לא יצא ידי חובתו.

ב הגה, ורוב הסעודה צריך להיות ביום ולא כמו שנוהגין להתחיל סמוך לערב ועיקר הסעודה הוא ליל חמשה עשר.